

TEKNOLOGIA

Homodata

DIANA FRANCO

Asteburu honetan kanpoan geratu naiz, talde batekin jarduera batean parte hartu ondoren ordainketa tartea etorri denean eta denek ulertu dutenean Bizum aplikazioa ordainketa modu bezala, nire kasuan izan ezik. Bizum, mugikorren bitartez ordainketak egitea baimentzen duen aplikazioa da, Espainiako Estatuan 2016an lortu zen bankuen arteko akordio bati esker. Dirudienez, diru fisikoaren aukera eskaintzea eta kontrolatzea bankuentzat garestia da eta likideziaren kontrola eta kostuak murrizteko aukera bihurtu da Bizum. Herritarrei begira, erabilera sustatzeko estrategiak hiru izan dira: lehenengoa, doakoa izatea; bigarrena, ordaintzerako orduan dirurik ez dugula jada ez dela aitzakia; hirugarrena, kanpoan geratzen zaren pertzepzioa handitzea, talde presioaren bitartez. Askori gauza bera gertatzen zaigu Whatsapparekin.

Zenbait gauza pentsatzera eraman nau gertaturikoak. Digitalizazioak harremanetan esku hartzeak dakar dugun gizartea eraginkorrago bihurtzea. Bizitzak errazteko eta eraginkorragoak egiteko promesa dakar esku-hartze horrek. Pertsonen arteko komunikazio dinamikan txertatuta dago, ezagutzak eta edukiak kontsumitzeko dinamikan, ordaintzeko dinamikan, sortzeko dinamika askotan, naturaren baliabideak kudeatzeko dinamikan, bikotekideak izateko dinamikan, etxeko gailuak kontrolatzeko dinamikan...

Asteburu honetan, kanpoan geratu naizenean, homosapiens eta neanderthal hominidoen arteko elkarbizitza tartea etorri zait burura. Eskolan kontatu ziguten neanderthalak ez zirela egokitu, eta homosapiensak bagenituela beste harreman dinamika batzuk zeintzuek neanderthalen espeziea atzean utzi zuten, baztertuta desagertu arte.

Pentsatu dut, egun, "homodata" bihurtzen ari garela zentzu askotan, harreman guztiak datutan adierazi ditzakeen hominido bihurtzen ari garela. Izan ginena eta mundua ulertu genuen modua aldatu egin da, berriz ere. ●

NAZIOARTEA

Izugarri aberatsen ekarpen kutsakorra

AXIER LOPEZ

Historiak zerbait frogatu badu, hori da gizakiak beste gizakien sufrimenduekiko enpatia selektiboa da. Oso. Orokorrean gertuago daukagunak gehiago eragiten gaitu urrun zaigunak baino. Baina oinarrian dagoena urkoak bizi duen egoeraren gaineko ezjakintasuna izan ohi da. Hau da, gehiago ala gutxiago identifikatzen gara ala geure egiten dugu besteen mina edo poza, horien inguruan dugun pertzepzioaren arabera.

Horregatik, askoz ohikoagoa zaigu entzutea auzora etorri den Saharaz hegoaldeko migratzaileak "gu baino merkeago egiten duenez lan, guztion lanpostuak prekarizatu dituela", baina, aldiz, herrialde beretik etorritako gaztea, gure futbol talde kuttuneko golak sartzen dituen urtean 3 milioi euroren truke, putoamoa da. Proiektzio mediatikoa eta enpatia, klasismoa/arrazakeria bikoteari gailentzen zaie, are gehiago proiektzio publiko hori joera klasista eta eurozentrikoa duten hedabideek sortutakoa bada nagusiki.

Horregatik, Oxfmanek berriki zabaldu duen moduko albisteek ez dute inolako ondorio praktikorik izaten: "Milioi asko dituztenen bizimoduek eragiten dituzten CO2 emisioak, haien jet pribatu eta yateekin, batez beste herritar batenak baino milaka aldiz altuagoak dira". Egiptoko Sharm El Sheij hirian Nazio Batuen Erakundeak antolatu duen Klima Aldaketari

buruzko COP27 konferentziaren hari-za zabaldu du ikerketa GKEak.

Horrelako albisteak gehien jota titular morbosoa izatera heltzen dira, baina, batez ere, ez dute ondorio praktikorik. Eta ez da hala izaten erakunde politiko eta ekonomiko nagusien aginte postuetan daudelako milioi asko dituzten beste pertsona batzuk edo izugarri aberatsen interesekin bat egiten duten politikariak. Ez bederen horregatik bakarrik. Kapitalismo globalaren totem horien existentzia ezbaian jartzeak, merkataritza askea, jabetza pribatua edo "enpresariak sortzen dituzte enplegua eta aberastasuna" bezalako gai delikatuak birplanteatzera eramango gintuzke.

Krisi anizkoitzean murgilduta dagoen mundu honetan, horien artean krisi ekologiko sakonean, munduko 125 pertsona aberatsenen -gehien-goia, gizon zuriak- inbertsioek - 2.400.000.000.000 milioi dolar- 393 milioi tona karbono dioxido (CO2) eragiten dituzte urtero, gizateriaren %90ak baino milioi bat aldiz gehiago. Hori perbertsioa izateaz gain, delitua beharko luke. Baina horretarako, agian, aurrena birplanteatzen hasi beharko genuke zergatik dakigun hainbeste dirudunen bizitzen inguruan, gehiengoarena ez den bizimoduaren inguruan, arrakastatzat saldu diguten horiek zergatik diren langile klaseak ikusten dituen telesail, film eta albistegien protagonista nagusi. ●